

EMINES-2018

ALS KUNST EEN FORT BEZET

7/7-11/11-18

Deze zomer zullen hedendaagse kunst en militaire architectuur het geheugen, de broosheid en de onstandvastigheid van de wereld bevragen in het Fort van Emines. De bezoeker wordt ondergedompeld in de heel aparte sfeer van deze plek die sinds 1914 omzeggens onaangeroerd bleef. Om er de artistieke voorstellen van drie eigentijdse kunstenaars te ontdekken: Renato Nicolodi (sculpturen), Juan Paparella (tekeningen, foto's) en Georges Rousse (anamorfosen). Hun werken zullen de site afvragen, zowel naar zijn architectuur als naar zijn geschiedenis.

Het fort van Emines werd tussen 1888 en 1892 gebouwd door generaal Brialmont. Het behoort tot de best bewaarde van de negen forten waaruit de Versterkte Positie van Namen bestond. Hoewel dit uitgelezen filmdecor vandaag sterk overgroeid is, spreekt het nog heel erg tot de verbeelding. Het is normaal niet toegankelijk voor publiek, maar opent uitzonderlijk zijn zware poort voor de werken van de kunstenaars en voor bezoekers. Dit ongewone samenspel op de grens van twee werelden is een initiatief van de diensten cultuur en cultureel erfgoed van de provincie Namen.

Het Fort van Emines: een buitengewone site

Het Fort van Emines ligt op een boogscheut van het centrum van Namen, tussen de dorpen Emines en Saint-Marc. Het is een van de negen forten die de Versterkte Positie van Namen vormen. Deze negen forten staan gespreid rond de stad Namen en werden tussen 1888 en 1892 gebouwd door de militaire architect, generaal Brialmont. Vandaag liggen ze verscholen tussen bosmassieven en zijn ze meestal niet toegankelijk voor publiek. Het Fort van Emines is niet alleen het beste bewaarde, maar bleef ook nagenoeg ongewijzigd sinds 1918.

In 1914 begonnen de bombardementen van het fort op 23 augustus met schoten van klein kaliber, terwijl de Duitse artillerie de Naamse gordel al aan flarden had gerukt. Het Fort van Emines bezwijkt op 24 augustus 1914 onder de zware houwtijers van het type M 'Dikke Bertha'. Het werd niet herbewapend voor het tweede wereldwijde conflict en getuigt dus nog van de inrichting van het bouwswerk zoals het was tijdens het eerste wereldwijde conflict. Geen enkel fort van Namen is of wordt momenteel opgewaardeerd als museale ruimte.

De tentoonstelling:

De uitnodiging van drie kunstenaars om de militaire architectuur van het Fort van Emines *in situ* in te nemen, is bedoeld om een dialoog aan te knopen tussen deze plek van het geheugen en de actueelste kunstvormen. Deze opzet van formaat op een ongewone locatie is een opmerkelijk artistiek project dat aanhaakt bij het einde van de herdenkingen 14-18 en het TransHumance II seizoen van de dienst Cultuur van de Provincie Namen, tijdens de renovatie van het Maison de la Culture.

De hele tentoonstelling is ontworpen rond de integratie van werken van de drie hedendaagse kunstenaars Georges Rouse, Renato Nicolodi en Juan Paparella. De leidraad is de kwestie van het individuele geheugen en zijn verweving met de collectieve herinnering aan het trauma van de oorlog 14-18, waarvan Emines een tastbaar stuk erfenis én erfgoed is. De drie kunstenaars voegden dan ook hun werken zo in dat ze rechtstreeks of onrechtstreeks aanknopen bij de sporen die dit geheugen, deze herinneringen nalieten of die deels gewist werden:

- **Georges Rouse** met een trompe-l'œilwerk op basis van teksten van soldaat Michaux tussen andere geïntegreerde werken.
- **Renato Nicolodi** met raadselachtige, architecturale sculpturen die verwijzen naar zijn persoonlijke geschiedenis en de familiale mythologie die ontstond rond de deelname van zijn grootvader aan de Tweede Wereldoorlog aan Italiaanse kant, onder Mussolini.
- **Juan Paparella** met een werk dat geënt is op de geschriften van soldaat Michaux, op de grond, die geleidelijk zullen verdwijnen onder de stappen van de bezoekers. Dit werk sluit aan bij een werk dat de kunstenaar voorstelde voor een andere integratie, onder de titel "Les contours imperceptibles de la mémoire" (de onmerkbaar contouren van het geheugen).

DE KUNSTENAARS:

Renato Nicolodi

De werken van Renato Nicolodi staan verstrooid over de hoofdlaan en zullen een bijzondere weerklank geven aan de architectuur van het Fort van Emines. De architecturale dimensie staat centraal in zijn werk en leidt tot weifelende constructies – ergens tussen rouwmonument en militaire architectuur in.

Renato Nicolodi werd in 1980 in Brussel geboren en volgt eerst een opleiding aan Sint-Lukas in Brussel en daarna aan het Hoger Instituut voor Schone Kunsten van Gent (HISK). Hij legt zich vooral toe op sculpturen, maar fotografeert en schildert ook. Het geheugen is en blijft een van zijn favoriete thema's, dat hij invult met denkmodellen voor de herinnering. Zijn familiegeschiedenis beïnvloedde hem heel sterk. Vooral zijn Italiaanse grootvader speelt daarin een rol. Deze werd als soldaat in het leger van Mussolini krijgsgevangen genomen door de Duitsers en naar de kampen gestuurd. Hij slaagde erin om te ontsnappen naar België, waar hij in het verzet ging.

Juan Paparella

Zijn veelzijdig werk (van fotografie tot tekeningen) vertelt over onze menselijke complexiteit, over de wankele wereld en de broosheid van het leven. Zijn werk maakt duidelijk dat hij bijzonder verknocht is aan de plek. De kunstzinnige ingreep die hij voor Emines uitdacht, hertekent de onmerkbaar contouren van het geheugen tegen de achtergrond van de militaire architectuur.

Juan Paparella werd in 1965 in Buenos Aires geboren en studeerde er in 1989 af aan de Academie voor Schone Kunsten Prilidiano Pueyrredon van Buenos Aires. Deze opleiding zet hij verder bij een aantal kunstenaars, onder wie Julian Schnabel en Horacio Coll. Hij

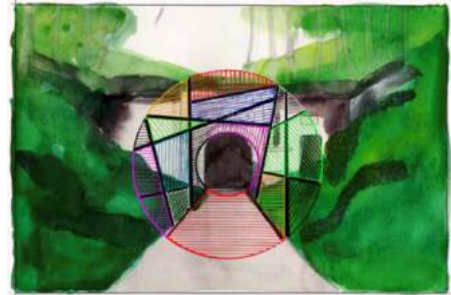
vult ze verder nog aan met een doctoraat in de beeldhouwkunst aan de Universiteit van Salamanca in Spanje. Sinds 1991 woont hij in België.

Deze multidisciplinaire beeldende kunstenaar stelt via zijn werk een aantal filosofische vragen in verband met de menselijke aard en zijn omgeving.

Georges Rouse

Georges Rouse neemt in Emines niet minder dan drie ruimtes in met anamorfosen die het geheugen van de plek en persoonlijke herinneringen doen versmelten.

Georges Rouse werd in 1947 in Parijs geboren, waar hij ook woont en werkt. Sinds hij op zijn negende de mythische Brownie Flash van Kodak als kerstcadeau kreeg, hield hij het fototoestel altijd binnen handbereik. Tijdens zijn studies geneeskunde in Nice beslist hij om bij een beroeps de technieken te leren om goede foto's te maken en te ontwikkelen. Hij richt er ook zijn eigen studio voor architecturale fotografie op. Maar zijn passie brengt hem er al snel toe om dit medium volledig artistiek te benutten, in de voetsporen van de grote Amerikaanse meesters zoals Steichen, Stieglitz of Ansel Adams. Dan ontdekt Georges Rouse de Land Art en het Zwart Vierkant van Malevitsj. Hij maakt daarna de keuze om in te grijpen op het fotografisch veld en een ongeziene link te smeden tussen het schilderij en de ruimte. Zo neemt hij verlaten locaties in, die hem altijd al erg hebben aangesproken, om ze om te vormen tot picturale ruimte en er een vergankelijk, uniek werk op te bouwen dat enkel door de fotografie bewaard zal blijven.

Leesvoorstelling: Artilleriebrigadier Albert Michaux "Herinneringen aan de Europese oorlog 1914" (Souvenirs de la guerre européenne 1914)

Op 23 augustus 1914 ondergaat het fort van Emines de eerste vijandige bombardementen. In het bouwwerk beleven bijna 300 manschappen de vreselijkste uren van hun bestaan. Albert Michaux is een van hen. Hij getuigt voor ons over de aanval op het fort van Emines. Voor de opening van het toeristische seizoen van het fort wordt u een voorstelling-bezoek aangeboden waarin soldaat Michaux zijn nooit eerder gehoord verhaal doet.

PRAKTISCHE INFO:

Data van de tentoonstelling: van 7 juli tot 11 november 2018

Adres: Rue du Fort d'Emines, 5000 Namur

Individueel bezoek aan de tentoonstelling: van 7 juli tot 11 november 2018, elke zondag. Vertrek van het bezoek, om de 30 minuten, tussen 13.30 en 17 uur (op weekdagen ook voor groepen van minimaal 10 personen, na reservatie).

Prijs voor het bezoek: Volwassenen: 5 € - Studenten: 3 € - Gratis onder de 7 jaar (bezoek niet aangepast voor kinderen – Groepen van minstens 15 personen: 3 € - Scholen: 3 €).

Vervoer: Lijn 822 richting Eghezée; halte Emines Sacré Cœur of St Marc chemin de Vedrin + verder te voet

Evenementen en randactiviteiten: www.emines-18.be

Leesvoorstelling: Datum: zaterdag 31 maart 2018 om 11, 13.30 en 15.30 uur

Duur: 1 ¼ uur

Deelnameprijs: 5 €

Reserveren verplicht: 0470252865 – reservation.1418@ftpn.be

Er zal voor de gelegenheid ook een **catalogus** gepubliceerd worden: Uitg. Stichting Kunstboek. Teksten van Aliénor Debrocq, Olivier Duquenne, Hadja Labib, Axel Tixhon, Georges Vercheval.

Info over de tentoonstelling:

Jean-Michel François – Isabelle de Longrée

Maison de la Culture de la Province de Namur

081/77 52 73 - 081/77 55 64

jean-michel.francois@province.namur.be - isabelle.delongree@province.namur.be

Info over de bezoeken aan het Fort en reserveren:

Mélodie Brassinne

081/77 54 47 - 0470/25 28 65

1418@ftpn.be

Perscontact en partnerships:

FR: Apropos communication

Valérie Constant: - 0473/85 57 90

v.constant@aproposrp.com - www.aproposrp.com

NL: CARACAS: Hélène van den Wildenberg

02/560 21 22 - 0495/22 07 92

info@caracascom.com - www.caracascom.com